Stockholm 2026-10-23

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.bb@regeringskansliet.se

Yttrande angående Boverkets rapport: Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan (LI2026/01167)

Trä- och Möbelföretagen tackar för förtroendet att yttra sig över Boverkets rapport: Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan (LI2026/01167).

Trä- och Möbelföretagen, TMF, är en bransch- och arbetsgivarorganisation som samlar de svenska trähustillverkarna och svensk möbelindustri. Utöver arbetsrättsligt stöd till arbetsgivare hanterar Trä- och Möbelföretagen tekniska frågeställningar samt initierar, utför och deltar i forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt i nära samarbete med medlemsföretag samt universitet, högskola och institut.

Trots att det klimatsmarta träbyggandet borde gynnas av hårdare krav på nya byggnaders miljöpåverkan ställer sig TMF negativ till Boverkets föreslagna nivå på gränsvärde för byggnaders klimatpåverkan för småhus. Boverkets förslag är orealistiskt och kommer i praktiken att leda till:

- ett ökat antal skador i småhus med ett ökat klimatavtryck som följd
- minskad mängd byggbara tomter på grund av reglering av utvändiga ytskikt och material samt geometri och form i befintliga detaljplaner och områdesbestämmelser
- ökade produktionskostnader med minst 5 %, motsvarande 150 000 kr för en traditionell villa
- ökad osund konkurrens till följd av att oseriösa aktörer även fortsättningsvis kommer kunna undvika gällande lagstiftning, regelverk och krav

För att undvika skador och fel som i förläningen kommer ge en förhöjd klimatpåverkan samt motverka osund konkurrens kan gränsvärdet för byggnaders klimatpåverkan för småhus inte sättas lägre än 185 kg CO_2e/m^2 BTA.

För flerbostadshus tillstyrker TMF gränsnivåer men föreslår att denna skärps i linje med Boverkets alternativ 1 och sätts till 190 kg CO_2e/m^2 BTA.

Trä- och Möbelföretagen
Box 55525, 102 03 Stockholm
Tel: 08-762 72 50
Fax: 08-762 72 24
Mail: info@tmf.se

JÖNKÖPING Box 445, 551 16 Jönköping. Tel:036-30 32 00 Fax: 036-30 32 99
MALMÖ Box 186, 201 21 Malmö. Tel: 040-35 25 00 Fax: 040-23 33 82
VÄXJÖ Södra Järnvägsgatan 4a, 352 34 Växjö. Tel: 0470-74 84 00 Fax: 0470-74 84 99
ÖREBRO Köpmangatan 23–25, 702 23 Örebro. Tel: 010-559 62 53

ORGNR.55 60 67-2924 (Arbio AB)
80 20 03-57 73 (TMF)
Säte i Stockholm
www.tmf.se

Motivering till TMFs ställningstagande

Ur ett generellt perspektiv motsätter sig inte TMF ökade krav på byggnaders klimatpåverkan – krav och gränsvärden måste dock styras mot verklig klimat- och resurseffektivitet. Detta innebär att gränsvärdena måste vara realistiska, inte riskera att ge upphov till skador samt implementeras så att hela branschen som bygger småhus följer dem utan att utrymme för osund konkurrens medges.

En rad småhustillverkare har beräknat de faktiska konsekvenserna av Boverkets föreslagna nivå på gränsvärden. Med detta som utgångspunkt har småhustillverkarna utvärderat vilka förändringar i val av byggnadsmaterial samt justeringar i design och byggnadstekniska detaljer som krävs för att nå de nya kraven. I arbetet konstateras bland annat att dagens betong inte kan användas för grundläggning, att takpapp i många fall är det enda material som kan användas för yttre takbeklädnad då tegel och betongpannor ger ett för högt klimatavtryck samt att träpanel är den enda möjliga fasadbeklädnaden av samma skäl. Risken för skador och fel vid införandet av nya konstruktionslösningar och nya material utan helt kända materialegenskaper är känd sedan länge och finns väl dokumenterad (Mundt-Petersen m.fl. 2023-2026). TMF:s föreslagna gränsvärde för byggnaders klimatpåverkan för småhus, med en högsta tillåten nivå på 185 kg CO_2e/m^2 BTA, baseras på beräkningar från medlemsföretag och vad som är tekniskt möjligt samt har stört miljönytta med en låg risk för att nästa generations småhus inte ska ge ett större klimatavtryck orsakat av skador, fel och brister jämfört med de hus som uppförs idag.

Även om forskning bedrivs på klimatförbättrad betong och biobaserade grundkonstruktioner så kvarstår mycket arbete innan branschen kommer ha förmåga att anamma sådana lösningar i full skala. Materialleverantörerna friskriver sig även från ansvar för deras produkter i betydande omfattning jämfört med i tidigare avtal. Vidare orsakar takkonstruktioner med endast takpapp som utvändigt tätskikt en betydande större andel skador jämfört med lösningar med pannor eller plåt. Konsekvensen blir att föreslagna krav i praktiken, genom en stor andel ökade skador, kommer ge upphov till ett ökat klimatavtryck. Boverkets föreslagna krav strider således mot såväl sin egen intention som Boverkets egna uppdrag att förebygga att fel, brister och skador vid byggprojekt.

Den faktiska påverkan på hustillverkarnas val av material som Boverkets föreslagna gränsvärden ger kommer i förlängningen även skapa en situation med en rad oförenliga krav jämfört andra regler samt föreskrivet i en rad olika detaljplaner och områdesbestämmelser. Bland annat kommer det inte gå att möta detaljplaners krav på ytskikt och takbeklädnad samt att nya byggnader kommer få svårt att överensstämma med lokala natur- och kulturvärden på platsen. Vidar kommer det bli mycket svårt, om ens möjligt, att bygga enplanshus som har en större betongplatta med ett högt koldioxidavtryck per bostadsarea jämfört villor i två våningar. Samtidigt ger de ospecificerade möjligheterna till undantag i Boverkets förslag även utrymme för subjektiva bedömningar hos enskilda tjänstemän.

Boverkets förslag beaktar inte resurseffektivitet och förbiser konstruktioner som nyttjar förnybara råvaror effektivt samt har en låg faktisk klimatpåverkan. Tvärt om riskerar materialeffektiva konstruktioner som uppnår samma byggnadsfunktion med mindre resursåtgång att missgynnas. Hanteringen av biogent kol bör därför utformas så att den inte skapar incitament till ökad materialanvändning.

Trä- och Möbelföretagen
Box 55525, 102 03 Stockholm
Tel: 08-762 72 50
Fax: 08-762 72 24
Mail: info@tmf.se

JÖNKÖPING Box 445, 551 16 Jönköping. Tel:036-30 32 00 Fax: 036-30 32 99
MALMÖ Box 186, 201 21 Malmö. Tel: 040-35 25 00 Fax: 040-23 33 82
VÄXJÖ Södra Järnvägsgatan 4a, 352 34 Växjö. Tel: 0470-74 84 00 Fax: 0470-74 84 99
ÖREBRO Köpmangatan 23–25, 702 23 Örebro. Tel: 010-559 62 53

ORGNR.55 60 67-2924 (Arbio AB)
80 20 03-57 73 (TMF)
Säte i Stockholm
www.tmf.se

Beräkningar för utbyte av material samt justeringar i design och nya byggnadstekniska lösningar visar på kostnadsökningar på cirka 5 %, motsvarande ca 150 000 kr, för en traditionell villa om Boverkets föreslagna gränsvärden införs. Idag saknas den betalningsförmågan hos vanliga barnfamiljer och unga vuxna som ska bygga sitt första egna hem. Boverkets förslag till gränsvärden kommer således göra det ännu svårare för vanliga samhällsmedborgare att ta steget in på bostadsmarknaden och motverkar intentioner med ett ökat småhusbyggande.

Utvärderingar visar att dagens efterlevnadsgrad på klimatdeklarationer är mellan 60-65 % för småhus. Samtidigt råder ett utbrett fusk kopplat till kravet på obligatorisk ventilationskontroll och att åtgärder vanligtvis uteblir trots besiktningsprotokoll med anmärkningar. Med hänvisning till mätningar av energianvändning i nybyggnadsbestånd medger vissa kommunala tjänstemän att olika former av glädjekalkyler sannolikt tillämpas vid uppskattning av byggnaders energibehov. Även Boverkets egna utredningar visar på ett utbrett fusk (Kartläggning av fel, brister och skador inom byggsektorn 2018). Eftersom det är enkelt att fuska med sin klimatdeklaration kommer hårdare krav späda på den osunda konkurrens som råder på marknaden och riskerar att även öka andelen oseriösa aktörer. Samtidigt kommer seriösa aktörer som gör sitt yttersta för att följa gällande regler straffas och tappa andelar på grund av dyrare hus. För att nå ett resurseffektivt byggande med lågt klimat- och miljöavtryck samt undvika att nya regler och krav får motsatt effekt måste lösningar på problemen med fusk och osund konkurrens komma till stånd innan alla andra former av nya eller skärpta krav kan komma på tal.

I sammanhanget vill TMF även påtala det olyckliga i att under en period först ta bort dagens krav på klimatdeklarationer för att sedan något år senare ånyo införa detsamma, men med hårdare gränsvärden.

Avslutningsvis vill TMF framföra att vi stödjer såväl myndigheterna som kunskapssamhället med målet att systematiskt arbeta för ett bättre, mer attraktivt, samhällsnyttigt och hållbart byggande. I detta ömsesidiga arbete är det viktigt att myndigheterna och lagstiftaren beaktar de erfarenheter och den vetenskapliga evidens som finns inom området för att vi tillsammans ska nå vårt gemensamma mål.

Trä- och Möbelföretagen är givetvis öppna för en närmare dialog för att redogöra för ställningstagandet samt att även tydliggöra eventuella frågor eller oklarheter i remissvar enligt ovan.

I tjänsten, dag som ovan

S. Olof Mundt-Petersen
Chef Teknisk Utveckling
Civ. Ing., Tekn. Dr., Adj. Lektor

Trä- och Möbelföretagen
Box 55525, 102 03 Stockholm
Tel: 08-762 72 50
Fax: 08-762 72 24
Mail: info@tmf.se

JÖNKÖPING Box 445, 551 16 Jönköping. Tel:036-30 32 00 Fax: 036-30 32 99
MALMÖ Box 186, 201 21 Malmö. Tel: 040-35 25 00 Fax: 040-23 33 82
VÄXJÖ Södra Järnvägsgatan 4a, 352 34 Växjö. Tel: 0470-74 84 00 Fax: 0470-74 84 99
ÖREBRO Köpmangatan 23–25, 702 23 Örebro. Tel: 010-559 62 53

ORGNR.55 60 67-2924 (Arbio AB)
80 20 03-57 73 (TMF)
Säte i Stockholm
www.tmf.se